

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 16 - 2019/20 Rady Pedagogicznej
Szkoły Podstawowej im. księcia Józefa Poniatowskiego w Sulmierzycach
Regulamin obowiązuje od 24 października 2019 r.

*„Wybierz pracę, którą kochasz, a nie
będziesz musiał pracować nawet przez
jeden dzień w swoim życiu”*

Konfucjusz

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

**SZKOŁA PODSTAWOWA IM. KSIĘCIA JÓZEFA PONIATOWSKIEGO
W SULMIERZYCACH**

**OPRACOWANY PRZEZ ZESPÓŁ
DS. DORADZTWA ZAWODOWEGO:**

mgr Beata Gaik
mgr Aleksandra Brożyna
mgr Anna Bęczkowska

ROK SZKOLNY 2019/2020

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	PODSTAWA PRAWNA	4
III.	ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU	4
IV.	CELE PROGRAMU	5
V.	TREŚCI PROGRAMOWE	6
VI.	DZIAŁANIA I ICH ADRESACI	11
VII.	REALIZATORZY DZIAŁAŃ	12
VIII.	METODY I TECHNIKI PRACY DORADCZEJ	15
IX.	ZASOBY PRACY	15
X.	EFEKTY DZIAŁAŃ	16
XI.	WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI W RAMACH DORADZTWA ZAWODOWEGO	16
XII.	EWALUACJA	17

I. WPROWADZENIE

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i dalszej drogi kształcenia. Wspieranie i przygotowywanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych jest zadaniem statutowym szkoły. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego nie jest systemem diagnozującym, lecz systemem doradczym, który stwarza możliwości i pomaga w rozwiązywaniu problemów powiązanych z wyborem kierunku kształcenia, drogi kształcenia i planowaniem kariery zawodowej. W naturalny sposób szkoła jest więc środowiskiem, które ma bezpośredni wpływ na te decyzje i powinna wspierać rodziców i świadczyć pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

Jak wskazują naukowe studia i potoczne obserwacje, młodzież jest najczęściej niezdecydowana, niedoinformowana i nieprzygotowana do podjęcia tak ważnej decyzji, więc sytuacja wymaga szerszego włączenia nauczycieli i rodziców w podejmowanie przez uczniów decyzji edukacyjno-zawodowych. Pamiętać należy również o tym, że potrzeby uczniów w zakresie uzyskiwania porady zawodowej zmieniają się wraz z etapami przygotowania dzieci i młodzieży do wyboru zawodu. Na etapie kształcenia jakim jest ostatnia klasa szkoły podstawowej, młodzież znajduje się w trudnym okresie rozwojowym. Jest to faza burzliwego przechodzenia z dzieciństwa do dorosłości. To szkoła przygotowuje młodzież do aktywnego wchodzenia w życie gospodarcze, do świadomego stanowienia o sobie, wytyczania własnej drogi rozwoju poprzez aktywne wzmocnianie swoich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień. Dlatego niezbędne jest wyposażenie uczniów w umiejętność podejmowania odważnych, samodzielnych decyzji, umiejętność uczenia się przez całe życie, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Ponadto absolwent szkoły podstawowej musi znać system kształcenia, oferty szkół ponadpodstawowych, ukierunkowanie na wybór języków obcych, świat zawodów, a także strukturę rynku pracy.

Funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie wymaga aktywnych zachowań i umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia, czy kwalifikacji zawodowych wymagają coraz większej wiedzy o rynku pracy, rynku edukacyjnym i o sobie samym. Istotnym jest, aby dokonując wyboru, uczeń kierował się własnymi zdolnościami, pasjami, możliwościami, predyspozycjami, a nie niespełnionymi ambicjami rodziców czy wyborami rówieśników z klasy.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z 16 grudnia 2016r. – Prawo Oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1148 ze zm.)
2. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2019 r. poz. 502)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591 ze zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. z 2017 r. poz. 1575 ze zm.)

III. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę ponadpodstawową, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.
- Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia poprzez kształtowanie konkretnych umiejętności i predyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

UCZNIOWIE:

- Poznanie własnej osobowości, zainteresowań i uzdolnień oraz predyspozycji zawodowych;
- Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuowania nauki w szkołach programowo wyższych;
- Podejmowanie decyzji zawodowych i edukacyjnych z uwzględnieniem swego stanu fizycznego i zdrowotnego;
- Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy;
- Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem;
- Określenie swojego potencjału jako podstawy do kształtowania przyszłości;
- Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy;

- WYROBIENIE W UCZNIACH POZYTYWNYCH POSTAW WOBEC PRACY;
- ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI PRACY ZESPOŁOWEJ, PRZEŁAMYWANIA BARIER ŚRODOWISKOWYCH ORAZ KSZTAŁTOWANIA WŁAŚCIWYCH RELACJI SPOŁECZNYCH;
- ZAPOZNANIE Z SYSTEMEM KSZTAŁCENIA I OFERTĄ SZKÓŁ;
- POZNANIE ŹRÓDEŁ INFORMACJI EDUKACYJNEJ I ZAWODOZNAWCZEJ.

NAUCZYCIELE:

- DIAGNOZOWANIE POTRZEB I ZASOBÓW UCZNIÓW;
- ROZWIJANIE TALENTÓW, ZAINTERESOWAŃ, ZDOLNOŚCI I PREDYSPOZYCJI UCZNIÓW;
- WSPIERANIE RODZICÓW W PROCESIE DORADZCZYM, UDZIELANIE INFORMACJI LUB KIEROWANIE DO SPECJALISTÓW;
- REALIZOWANIE TEMATÓW ZAWODOZNAWCZYCH W RAMACH LEKCJI WYCHOWAWCZYCH;
- WŁĄCZANIE PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI I ZAKŁADÓW PRACY W PROCES ORIENTACJI I DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE.

RODZICE:

- WSPIERANIE DZIECI W PODEJMOWANIU PRZEZ NIE DECYZJI EDUKACYJNYCH I ZAWODOWYCH.
- POZNANIE CZYNNIKÓW WAŻNYCH PRZY WYBORZE SZKOŁY I ZAWODU;
- ZAPOZNANIE ZE ŚCIEŻKAMI EDUKACYJNYMI, OFERTAMI SZKÓŁ, ZASADAMI REKRUTACJI;
- UZYSKANIE INFORMACJI O UDZIELENIU POMOCY DLA SWOICH DZIECI W SYTUACJACH TRUDNYCH;
- ANGAŻOWANIE SIĘ W PRACĘ DORADCZĄ SZKOŁY (np. prezentowanie swoich zawodów, zakładów pracy).

V. TREŚCI PROGRAMOWE

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej na wszystkich etapach kształcenia w szkole podstawowej:

- 1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW**,m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY**,m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

- 3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE**,m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH**,m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

OBSZAR	TREŚCI PROGRAMOWE DORADZTWA ZAWODOWEGO		
	KLASY I-III	KLASY IV-VI	KLASY VII-VIII
	UCZEŃ		
I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 2. Prezentuje swoje zainteresowania na forum; 3. Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 4. Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 5. Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 2. Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; 3. Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 4. Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia); 2. Dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł; 3. Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 4. Charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej; 5. Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

<p>II. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2. Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 3. Opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach); 4. Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 5. Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 6. Posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; 2. Opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka; 3. Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; 4. Posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 5. Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania; 2. Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy; 3. Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 4. Dokonuje autoprezentacji; 5. Uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 6. Analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.
<p>III. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 2. Wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3. Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 2. Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 2. Analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół

		3. Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.	<p>w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;</p> <p>3. Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;</p> <p>4. Określa znaczenie uczenia się przez całe życie.</p>
<p>IV. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH</p>	<p>1. Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;</p> <p>2. Planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;</p> <p>3. Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.</p>	<p>1. Opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;</p> <p>2. Planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;</p> <p>3. Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą.</p>	<p>1. Planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;</p> <p>2. Podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;</p> <p>3. Określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;</p> <p>4. Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.</p>

VI. DZIAŁANIA I ICH ADRESACI

Adresatami działań w ramach WSDZ w szkole podstawowej są:

- uczniowie,
- rodzice/opiekunowie prawni,
- nauczyciele.

DZIAŁANIA KIEROWANE DO UCZNIÓW:

- porady i konsultacje indywidualne związane z dalszą edukacją,
- zajęcia grupowe nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet,
- wycieczki zawodoznawcze,
- prezentowanie ofert szkół ponadpodstawowych,
- udział w targach edukacyjnych,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców,
- organizowanie kącików informacji edukacyjno-zawodowej,
- przygotowywanie portfolio.

DZIAŁANIA KIEROWANE DO RODZICÓW:

- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez doradcę zawodowego, nauczycieli lub specjalistów na terenie szkoły,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- udział w warsztatach przygotowujących do wspomaganie swoich dzieci w planowaniu kariery.

DZIAŁANIA KIEROWANE DO NAUCZYCIELI:

- szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego,
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- śledzenie losów zawodowych absolwentów szkoły.

VII. REALIZATORZY DZIAŁAŃ

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, pedagog, psycholog szkolny, bibliotekarz i inne osoby wspomagające działania doradcze. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym, współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi, zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć z doradztwa zawodowego.

Doradca zawodowy koordynuje działania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia, wspiera wychowawców w realizacji zajęć WSDZ, udziela indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom, pomaga uczniom w określeniu ich zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej, przeprowadza ankietę ewaluacyjną i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Pedagog i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, pedagogizują rodziców – na zebraniach przy udziale wychowawców lub na spotkaniach indywidualnych, prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym do innych specjalistów lub do placówek przysposabiających do zawodu.

Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

**ZADANIA NAUCZYCIELI POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW
W ODNIESIENIU DO DORADZTWA ZAWODOWEGO**

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciel zajęć komputerowych prowadzi naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, pomaga uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół średnich, wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku

w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

Nauczyciel bibliotekarz prenumeruje czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępnia ulotki o szkołach.

Pielęgniarka szkolna organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów, pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów.

VIII. METODY I TECHNIKI PRACY DORADCZEJ

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe);
- Metoda dramy – inscenizacje i odgrywanie ról;
- Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
- Metody audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne;
- Treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki.
- Technikiplastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT), gry i zabawy.

IX. ZASOBY PRACY

- Filmy o zawodach;
- Informatory o zawodach i kierunkach kształcenia, typach szkół;
- Testy do badań indywidualnych i grupowych, kwestionariusze zainteresowań i uzdolnień;
- Filmy instruktażowe;
- Multimedialne programy komputerowe, np. Piramida Kariery, Mocne i Słabe Strony, Predyspozycje Zawodowe;
- Prezentacje multimedialne;
- Tablica informacyjna;
- Zakładka na stronie internetowej szkoły z doradztwa zawodowego;

- Zasoby internetowe (www.koweziu.edu.pl, www.doradztwo.ore.edu.pl, www.doradcazawodowy.edu.pl, www.wcies.edu.pl, www.eurogaidance.pl, www.dokariery.pl, www.labirynt-zawodow.progra.pl).

X. EFEKTY DZIAŁAŃ

UCZEŃ:

- Zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności i predyspozycje zawodowe;
- Zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy;
- Zna strukturę szkolnictwa;
- Zna instytucje wspierające w podejmowaniu decyzji zawodowych;
- Zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- Potrafi wybrać szkołę zgodnie ze swoimi możliwościami i zainteresowaniami;
- Potrafi współpracować w grupie, jest przygotowany do roli pracownika;
- Potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe;
- Ma świadomość ciągłych zmian na rynku pracy i dostosowania do nich swojej kariery zawodowej.

SZKOŁA:

- Poprawa wizerunku szkoły i jakości jej pracy;
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych;
- Trafne wybory edukacyjne uczniów.

RODZICE I NAUCZYCIELE:

- Uzyskanie aktualnych informacji o typach szkół, możliwościach i kierunkach kształcenia oraz rynku pracy;
- Przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w ich wyborach edukacyjnych, pomoc w trafnym, przemyślnym wyborze szkoły.

XI. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI W RAMACH DORADZTWA ZAWODOWEGO

- Powiatowy Urząd Pracy w Pajęcznie

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Pajęcznie
- Biblioteka Pedagogiczna w Pajęcznie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sulmierzycach
- Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Zduńskiej Woli
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEZiU)
- Szkoły ponadpodstawowe
- Elektroniczne Centrum Edukacji Zawodowej (ECEZ)
- Elektroniczne Centrum Aktywizacji Młodzieży (ECAM)
- Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej przy Wojewódzkich Urzędach Pracy
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE)
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Sieradzu (WODN)
- Lokalni pracodawcy

XII. EWALUACJA

Ewaluacja skuteczności zaplanowanych w WSDZ zadań jest niezbędna, aby działania doradcy zawodowego były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów. Ocena przydatności nastąpi poprzez:

- obserwację własną zajęć grupowych i indywidualnych,
- zebranie informacji zwrotnej od uczniów, rodziców i nauczycieli za pomocą ankiet, wywiadów, rozmów indywidualnych,
- śledzenie losów absolwentów,
- analizę prowadzonej dokumentacji.